

Muutoksia SPR Veripalvelussa tehtävien raskaudenaikaisten veriryhmä- vasta-ainetutkimusten tilaus- ja vastauskäytännöissä 01.10.2021 alkaen Eksotessa ja Kymsoassa

Tutkimukset

Tutkimus:		Muutos:
4469 B -VRAb-Gr	B - Veriryhmävasta-aineet, raskaudenaikaiset	<ul style="list-style-type: none"> Tutkimus 46527 B -VRAb-Ne ja sen osatutkimukset 46525 E -ABORhNe sekä 46526 P -VRAbNe poistuvat käytöstä.
6095 B -VRAbGrS	B -Veriryhmävasta-aineet, raskaudenaikaiset, seurantatutkimus	<ul style="list-style-type: none"> HUOM! Ennen 01.10.2021 pyydetty B -VRAb-Ne -tutkimukset vastataan entiseen tapaan neuvoloihin lähetettävillä paperivastauksilla. Ks. tarkemmat tiedot muutoksesta alla.

Muutokset 01.10.2021 alkaen

- Kymsojen ja Eksoten neuvolat tilaavat 1.10.2021 alkaen Lifecaresta tutkimuksen **4469 B -VRAb-Gr** käytöstä poistuvan 46527 B -VRAb-Ne -tutkimuksen sijaan.
  - Koska Veripalvelu tutkii jokaisesta näytteestä myös äidin ABORhD-veriryhmän, tallentuu senkin tulos ATK-järjestelmiin ja on siten jatkossa käytettävissä mm. verensiirtoja varten.
- Jos äiti on immunisoitunut (todetaan vasta-aineita tai niitä on todettu aikaisemman raskauden aikana), antaa Veripalvelu vastauksessaan ohjeet raskauden aikaisista seuranta-näytteistä. Tällöin tilataan Veripalvelun vastaukseen sisältyvän ohjeen mukaisesti äidistä joko seurantatutkimus **6095 B -VRAbGrS** tai tutkimus 4469 B -VRAb-Gr.
- Jos Veripalvelu suosittelee vastauksessaan isän verinäytteen tutkimista (mm. veriryhmä-ominaisuuksien periytymismahdollisuuksien selvittämiseksi), tilataan Lifecaressa isälle tutkimus 20629 B -VRisäGr.
- **Paperilähete poistuu käytöstä. Jatkossa lähetetiedot syötetään tilauksen yhteydessä Lifecaren esitietokysymyksiin** (ks. täyttöohjeet ja valmiit vastausvaihtoehdot tiedotteen lopussa).
- **Veripalvelu tai laboratorio ei enää postita paperivastauksia neuvoloihin, vaan vastaukset siirtyvät sähköisesti suoraan laboratorion tietojärjestelmiin ja Lifecareen**, joista ne ovat luettavissa samoin kuin kaikki muutkin laboratoriotulokset.
  - Jos vasta-aineita todetaan, tulos on valmiina 1 - 2 viikon kuluessa näytteen saapumisesta, muutoin kolmen arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta.
  - Äidin vastaukseen sisältyy ABORhD-veriryhmä ja vasta-aineseulonnan tulos (2953 P -VRAb-O).
  - Jos vasta-aineita todetaan, ilmoitetaan vasta-aine ja sen pitoisuus, seurantatiheys sekä äidin fenotyyppi ja arvio siitä, voiko todettu vasta-aine aiheuttaa sikiön ja vastasyntyneen hemolyyttisen taudin.

- Veripalvelu voi lähettää vastauksia pyydetyn tutkimuksen (4469 ja 6095) lisäksi myös tutkimuksiin 21025 B -VRAbTu5 (B -Punasoluvasta-aineiden tunnistus (neuvola)), 6070 P -AntiDkv (P -Anti-D-kvantitaatio), 6096 E -FenoTy (E -Fenotyyppitys) ja 11454 SPRV-laus (Näytteen lausunto, SPRV): **neuvolassa on tarkistettava, onko pyydetyn tutkimuksen lisäksi samalle näytteenottoajalle vastattu näitä tutkimuksia. Näin tulee toimia siinäkin tapauksessa, että seulonta (2953 P -VRab-O) on negatiivinen.**
- Jos äidillä todetaan raskauden kannalta merkityksellinen punasoluvasta-aine, lähettää Veripalvelu sähköisesti välitettyjen tulosten lisäksi entiseen tapaan paperivastauksen HUSin Naistenklinikalle (Meilahden sairaalan verikeskuksen kautta).

Esitietokysymysten täyttöohjeet (tutkimukset 4469 ja 6095)

Esitietokysymys	Täyttöohje
Raskauksien määrä, G	Kokonaisluku , esim. 2 (ei G2)
Synnytysten määrä, P	Kokonaisluku , esim. 1 (ei P1)
Laskettu aika	Muodossa pp.kk.vvvv (esim. 09.01.2022)
Veriryhmätiedot, ABO	Täytä vain varma tieto
Veriryhmätiedot, RhD	Täytä vain varma tieto
Mikä raskauden aikainen näyte	<p>Tutkimus 4469</p> <ul style="list-style-type: none"> • jos normaali (immunisoitumattoman äidin) näyte: vastaa 1, 2, 3, 4 tai 5 • jos seurantanäyte aik. kelt. lapsen vuoksi: vastaa seuranta kelt. lapsi • jos seurantanäyte äidin verensiirron vuoksi: vastaa seuranta verensiirto <p>Tutkimus 6095 = seurantanäyte immunisaation vuoksi: vastaa seuranta immunis.</p>
Aik. tod. immunisaatio-mikä	Rh-immunisaatio, Kell-immunisaatio, ABO-immunisaatio tai muu veriryhmäimm.
Aik.lapsi keltainen(valohoito)	Kyllä tai Ei
Äidille tehty verensiirtoja	Kyllä tai Ei
Aikaisempi verensiirto-milloin	HUOM! Jätä tyhjäksi, jos olet vastannut 'Ei' kysymykseen 'Äidille tehty verensiirtoja'
Muu Anti-D suojaus	Kyllä tai Ei tai Ei 6 kk sisällä

Muu Anti-D suojaus-milloin	Päivämäärä , mikäli olet vastannut 'Kyllä' kysymykseen 'Anti-D suojaus'
Yhteystiedot-Äidin neuvola	Neuvolan nimi , jossa äiti asioi
Yhteystiedot-Äidin neuvola puh	Neuvolan puhelinnumero , jossa äiti asioi
Kysymyksen asettelu.	Jätä tyhjäksi, jos saat tarpeellisen tiedon aiempiin kohtiin
Anti-D rutiinisuojaus (h28-30)	Kyllä / Ei / Ei tietoa

Lisätietoja ja tiedustelut

- Veripalvelu: <https://www.veripalvelu.fi/terveydenhuollon-ammattilaiset>
- HUSLABin tutkimusohjekirja: <https://huslab.fi/ohjekirja/index.html>
- Kotkan verikeskus, puh. 040 481 5207
- Kouvolan verikeskus, puh. 040 481 5220

Allekirjoitukset

Tuomas Mäntylä
 Osastonlääkäri

HUSLAB
 Kliininen Kemia

Puh. 044 269 1560

Katja Salmela
 Erikoislääkäri

HUSLAB
 Kliininen Kemia
 Verikeskukset

Puh. 050 427 1611

Eeva-Liisa Paattiniemi
 Ylikemisti, vastuuyksikön
 päällikkö
 HUSLAB
 Kliininen Kemia
 Etelä-Karjala ja Kymen-
 laakso
 Puh. 040 146 3282